

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 09.02.2022
Published /Yayınlanma 30.04.2022
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Gençay, E. (2022). Ergen oryantiring sporcularının karar verme davranışlarının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(82), 698-704.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3050>

Dr. Ertuğrul GENÇAY
<https://orcid.org/0000-0001-9169-8843>

ERGEN ORYANTİRİNG SPORCULARININ KARAR VERME DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF DECISION-MAKING BEHAVIORS OF ADOLESCENT ORIENTEERING ATHLETES

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ergen oryantiring sporcularının farklı değişkenler açısından karar verme davranışlarının belirlenmesidir. Bu çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Kahramanmaraş ili merkezinde oryantiring sporu yapan ergen sporcular oluşturmaktadır. Örneklemini ise evren içerisinde çalışmamıza gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve velisinden onay alan, yaş ortalamaları (Xyaş; 15 ± 2) olan 34 erkek, 53 kız toplamda 87 ergen sporcu oluşturmaktadır. Araştırma gurubuna kişisel bilgi formu ile orijinali (Mann, Burnett, Radford ve Ford, 1997), tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Deniz (2004), tarafından yapılan "Melbourne Karar Verme II Ölçeği" uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizleri SPSS (19 Versiyon) paket programında yapılmıştır. Veriler analiz edilmeden önce normallik sınamaları Kolmogorov Smirnov ve Levene testleri ile yapılmıştır. Karşılaştırmalar için independent sample testi (t-test) ve Pearson Correlation testinden yararlanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık derecesi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmada sonucunda, araştırma grubunun karar verme stilleri cinsiyet değişkenine göre, erkek sporcular ile kız sporcu grubu arasında, erkek sporcular lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir. Kız sporcuların erkek sporculara göre kaçınan karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Erteleyici karar stilinde ise, erkek sporcuların, kız sporculara göre düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Araştırma grubunun karar verme stilleri eğitim durumu değişkeninde, karar verme davranış stilleri tüm alt boyutlarında farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Araştırma grubunun karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde; dikkatli karar verme düzeyi ile kaçınan karar verme düzeyi arasında orta düzeyde negatif yönde bir ilişki görülmektedir. Kaçınan karar vermeyle erteleyici karar verme arasında, düşük düzeyde pozitif yönde bir ilişki görülmektedir. Panik karar vermeyle kaçınan karar verme arasında ise orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ergen Sporcu, Oryantiring, Karar Verme.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the decision-making behaviors of adolescent orienteering athletes in terms of different variables. In this study, the general survey model, one of the quantitative research methods, was used. The population of the research consists of adolescent athletes who do orienteering in the city center of Kahramanmaraş. The sample consists of 87 adolescent athletes, 34 male, and 53 female, with an average age of (X age; 15 ± 2) who accepted to voluntarily participate in our study and got approval from their parents. Personal information form and the "Melbourne Decision Making II Scale", originally developed by Mann et al. (1997) and adapted into Turkish by Deniz (2004), were applied to the research group. The analyzes of the obtained data were made in the SPSS (19 Version) package program. Before the data were analyzed, normality tests were performed with Kolmogorov Smirnov, and Levene tests. Show normal distribution, and an independent sample test (t-test) was used for pairwise comparisons. Pearson Correlation test was used in the correlation analysis of dependent variables. statistical significance level was taken as $p < 0.05$. As a result of the research, a statistically significant difference was determined between the male athletes and the female athletes in favor of male athletes, according to the gender variable in the decision-making styles of the research group. It was found that the avoidant decision-making levels of female athletes were higher than male athletes ($p < 0.05$). In the delaying decision style, it was determined that the levels of male athletes were higher than female athletes, $p < 0.05$. It was determined that there was no statistically significant difference in the decision-making styles of the research group in all sub-dimensions of decision-making behavior styles ($p > 0.05$). In the correlation analysis carried out to determine the relationship between the decision-making styles of the research group; There is a moderate negative correlation between the level of careful decision making and the level of avoidant decision making. There is a low level of positive correlation between avoidant decision-making and delaying decision-making. It was determined that there was a moderate positive correlation between panic decision-making and avoidant decision-making.

Keywords: Adolescent athlete, Orienteering, Decision Making.

Issue/Sayı: 82

Volume/Cilt: 9

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

1. GİRİŞ

Ergenlik döneminin özellikle üreme organlarının büyümesi, gelişmesi ve işlevlerine başlamasıyla tamamlandığı kabul edilir. Ancak ergenlik, tek başına fiziksel olgu değil, diğer olguları da içeren yaşam dönemidir. Ergenlik, ülkemizde kızlarda ortalama olarak 10-12, erkeklerde 12-14 yaşları arasında başlar ve genellikle 21-24 yaşları arasında sona erer (Büyükgönenç ve Törüner, 2012).

Bireyin etkili kararlar verebiliyor olması, yaşamdan aldığı doyumun artmasını sağlamaktadır. Öte yandan etkili karar vermekte güçlük çeken bireylerin ise, günlük yaşamda zorluk çektikleri bilinmektedir. Bu nedenle karar verme, insan yaşamında geliştirilmesi gereken önemli becerilerden biridir. Özellikle ergenlerin içinde buldukları kimlik gelişimi süreci göz önüne alındığında, etkili karar vermenin sağlıklı bir kimlik oluşturmada kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Etkili karar veremeyen ergenler ise, ergenliğin sonunda kimlikleri ve rolleriyle ilgili ne yapacakları konusunda bunalım yaşayabilmektedirler (Mann, Harmoni ve Power, 1989; Naftel, Driscoll, Elias ve Ierardi, 1993).

Karar, bir hedefe ulaşabilmek için eldeki imkan ve koşullara göre mümkün olabilecek çeşitli olası eylem biçimlerinden en uygun görüneni seçmektir (Kuzgun, 2000).

Karar verme ise, seçim davranışı olarak ifade edilmektedir (Connor ve Becker, 2003). Karar verme, bireyin karşılaşmış olduğu seçeneklerden kendisine en iyi ve yararlı olanını seçmesidir (Tatlıhoğlu ve Deniz, 2011).

Karar verme davranışının ortaya çıkabilmesi için karar verme ihtiyacını ortaya çıkaran bir güçlüğün varlığı ve bu güçlüğün birey tarafından da hissedilmesi gerekmektedir. Bunun yanında güçlüğün giderecek birden fazla seçeneğin bulunması, bireyin seçeneklerden birine yönelme özgürlüğüne sahip olması gerektiği belirtilmektedir (Kuzgun, 1992).

Oryantiring, strateji ve hızlı karar vermeyi gerektiren, fiziksel gücün yanı sıra düşünmenin de önemli olduğu bir spordur (Breckle & Breckle, 1989).

Oryantiring etkinliğinde bireyler haritalanmış alan içerisinde belirlenmiş hedeflere sırasıyla ulaşmaya çalışır. Turuncu bayraklı hedeflerdeki işaretleri ellerindeki haritaya işaretleyerek ya da çizerek hedefler arasında mesafe alır. Oryantiring 'in amacı haritada gösterilen hedefleri en kısa sürede tamamlayarak bitiş çizgisine ulaşmaktır. Bu sebeple haritadaki detayları tanımak, anlamak ve en kısa zamanda en doğru ve engelsiz rotaları bulabilmek esastır (İmamoğlu, İmamoğlu ve Uysal, 2018).

Oryantiring sporunda doğru karar vermek çok önemlidir. Bunun nedeni yarışmacı belirlenmiş, işaretlenmiş bir parkur olmadan kendi karar verdiği rotayı izleyerek gitmektedir. Bu sırada kısa zamanda doğru karar vermelidir. Aklını, zihnini iyi kullanmayan bir sporcu başarılı olamamaktadır. Oryantiring sporunda sporcunun doğru karar vererek izleyeceği rotayı belirlemesi yarışmanın direk sonucunu etkilemektedir. Sporcunun karar verme stillerinden hangisini kullandığı, kararlarının sonuçları yarışmanın sonucuna direk etki ettiğinden dolayı yarışmanın, yalnızca fiziksel kapasitesinin onu bu sporda belirli bir noktaya kadar taşıyacağına göstergesidir. İnsanlar sosyal yaşamlarında karar verirken birçok etkenle karşılaşır. Zaman baskısı, stres durumları, çevresel etkenler onların doğru karar vermesini engelleyebilmektedir. Oryantiring sporu kişilerin kendine güven, problem çözme ve doğru karar verebilme yeteneklerinin bir bütünüdür (IOF' den Aktaran Pulur ve Acan, 2017).

İlgili literatürler incelendiğinde; oryantiring sporunda sporcunun çabuk ve doğru karar vererek izleyeceği rotayı belirlemesi yarışmanın direk sonucuna etki ettiği gösterilmektedir. Buradan hareketle, çalışmamızda ergen oryantiring sporcularının farklı değişkenler açısından karar verme davranışlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model çok sayıda oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak örneklem üzerinde yapılacak taramadır.

2.1. Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini Kahramanmaraş ili merkezinde oryantiring sporu yapan ergen sporcular oluşturmaktadır. Örneklemine ise evren içerisinde çalışmamıza gönüllü olarak katılmayı kabul eden

ve velisinden onay alan, yaş ortalamaları ($X_{\text{yaş}}$; 15 ± 2) olan 34 erkek, 53 kız toplamda 87 ergen sporcu oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırma gurubuna kişisel bilgi formu ile orijinali Mann ve diğerleri (1997), tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Deniz (2004), tarafından yapılan Melbourne Karar Verme Ölçeği, (Melbourne Decision Making Questionary) uygulanmıştır.

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda katılımcılara; cinsiyet, yaş, algılanan gelir seviyesi, eğitim düzeyi, kaç yıldır oryantiring yaptığı, oryantiringde ulusal/uluslararası başarı durumu, oryantiring sporu yapmanın günlük hayatlarındaki sorunları çözmeye olan katkısı gibi durumları içeren sorular yöneltilmiştir.

2.2.2. Melbourne Karar Verme Ölçeği

Katılımcılara, karar durumlarına nasıl yaklaştıklarını belirlemek için "Melbourne Karar Verme Ölçeği II" uygulanmıştır. Ölçek, Mann ve diğerleri (1997), tarafından geliştirilmiş ve Deniz (2004), tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Melbourne Karar Verme Ölçeği II; üçlü likert "*1=Doğru, 2=Bazen, 3=Doğru Değil*" şeklinde olup, yirmi iki maddeden oluşmakta ve karar verme stillerini ölçmektedir. Ölçekten elde edilen düşük puan o alt boyutun daha çok tercih edildiğini, ölçekten elde edilen yüksek puan ise o alt boyutun daha az kullanıldığını ifade etmektedir. Ölçekte farklı karar verme stillerini değerlendiren 4 alt boyut bulunmaktadır ve ölçek alt boyutlarının iç tutarlık katsayıları .65 ile .80 arasında değişmektedir (Deniz, 2004). Bu çalışma kapsamında ise tüm ölçek için iç tutarlık katsayısı .64 olarak belirlenmiştir.

1. Dikkatli Karar Verme Stili: Bireyin karar vermeden önce özenle gerekli bilgiyi araması ve alternatifleri dikkatlice değerlendirdikten sonra seçim yapma durumudur.

Örnek madde: "Kararı en iyi şekilde nasıl uygulayabileceğimi enine boyuna düşünürüm."

2. Kaçınan Karar Verme Stili: Bireyin karar vermekten kaçınması, kararları başkalarına bırakma eğiliminde olması ve böylece sorumluluğu bir başkasına devrederek karar vermekten kurtulmaya çalışma durumudur.

Örnek madde: "Karar vermekten kaçınıyorum."

3. Erteleyici Karar Verme Stili: Bireyin kararı geçerli bir neden olmaksızın sürekli erteleme, geciktirme ve sürüncemede bırakma durumudur.

Örnek madde: "Son ana kadar karar vermeyi geciktiririm."

4. Panik Karar Verme Stili: Bireyin bir karar durumu ile karşı karşıya kaldığında, kendini zaman baskısı altında hissederek aceleci davranışlar sergileyip çabuk çözümlere ulaşma çabası durumudur (Deniz, 2004).

Örnek madde: "Önemsiz, küçük olayların yolunda gitmeyebileceği olasılığı, benim aniden tercihlerimden dönüş yapmama neden olur."

2.3. Verilerin Analizi

Toplanan veriler, SPSS 19.0 Paket programında işlenmiştir. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerini belirlemek için skewness ve kurtosis Z değerlerine bakılmış, Z değeri -1.96 ile +1.96 arasında bulunmuş ($p < 0.05$) ve dağılım normal kabul edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Buna göre; bağımsız değişkenlere göre, ikili gruplar arasındaki farklılık Bağımsız Örnekler T-testi (Independent Samples T Test) ile Ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel karşılaştırmalarda $p < 0.05$ değerlerine göre anlamlılıkları yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Araştırma Gurubunun Cinsiyet, Algılanan Gelir, Eğitim Durumu, Kaç Yıldır Oryantiring Yaptığı Durumlarına İlişkin Dağılımları

		F	%
Cinsiyet	Erkek	34	39,1
	Kız	53	60,9
Algılanan Gelir	Düşük	3	3,4
	Orta	59	67,8
	İyi	25	28,7
Eğitim Durumu	İlköğretim	30	34,5
	Lise	57	65,5
Kaç Yıldır Oryantiring Yaptığı	Bir Yıla kadar	67	77,0
	Bir Yıldan Fazla	20	23,0
	Toplam	87	100

Tablo 1’de araştırma gurubunun: %39,1 (n = 34) erkeklerden; %60,9 (n = 53) kızlardan oluşmaktadır. Algılanan gelir seviyesine ‘düşük’ diyenlerin oranı; %3,4 (n = 3), ‘orta’ diyenler %67,8 (n = 59), ‘iyi’ diyenler ise %28,7 (n = 25)’ini oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırma Gurubunun Yaş Değişkeni Dağılımları

Yaş		
	En Düşük	11
	En Yüksek	18
	Ortalama	15

Tablo 2’de araştırma gurubundaki katılımcıların en düşük yaşı ‘11’ en yüksek yaşı ‘18’ ve ortalama yaşları ise ‘15’ olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Analiz Sonuçları.

Cinsiyet		N	Mean	SD	t	p
Dikkat	Erkek	34	1,5980	,34357	-,147	,264
	Kız	53	1,6101	,38942		
Kaçınan	Erkek	34	2,1324	,49199	-1,270	,031*
	Kız	53	2,2453	,33748		
Erteleyici	Erkek	34	2,1588	,26414	1,634	,019*
	Kız	53	2,0377	,37633		
Panik	Erkek	34	1,9412	,36358	-,409	,482
	Kız	53	1,9774	,42546		

*p<0,05

Tablo 3’te araştırma grubunun karar verme ölçeği boyutları puanlarının katılımcıların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, kaçınan karar verme sitili (t=-1,270; p= ,031) ve erteleyici karar verme sitili (t=-1,634; p= ,019) alt boyutlarında grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<,05). Erkek sporcular ile kız sporcu grubu arasında erkek sporcu grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Bu durum, kız sporcu grubunda olan katılımcıların erkek sporcu grubuna göre kaçınan karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır. Erteleyici karar sitilinde ise, erkek sporcu grubunda olan katılımcıların kız sporcu grubuna göre kaçınan karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Araştırma Grubunun Eğitim Durumu Değişkenine Göre T Testi Analiz Sonuçları.

Eğitim durumu		N	Mean	SD	t	p
Dikkat	Erkek	34	1,9167	,27600	-1,192	,067
	Kız	53	2,0031	,36027		
Kaçınan	Erkek	34	1,9510	,22296	,021	,068
	Kız	53	1,9497	,30239		
Erteleyici	Erkek	34	1,9588	,37101	,363	,606
	Kız	53	1,9321	,31118		
Panik	Erkek	34	2,0353	,43337	-1,127	,506
	Kız	53	2,1321	,36150		

*p<0,05

Tablo 4’te araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre karar verme davranış siteleri tüm alt boyutlarında farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

Tablo 5. Araştırma Grubunun Dikkat, Kaçınan, Erteleyici ve Panik Karar Verme Stilleri Alt Boyutlarına İlişkin Pearson Korelasyon Analiz Sonuçları.

		Dikkatli	Kaçınan	Erteleyici	Panik
Dikkatli	r	1			
	p				
	N	87			
Kaçınan	r	-,293**	1		
	p	,006			
	N	87	87		
Erteleyici	r	,054	,231*	1	
	p	,618	,031		
	N	87	87	87	
Panik	r	-,070	,439**	,190	1
	p	,518	,000	,078	
	N	87	87	87	87

Tablo 5'te araştırma grubunun ölçeğin alt boyutlarını oluşturan dikkatli, kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizinde; dikkatli karar verme alt boyutu ile kaçınan karar verme alt boyutu arasında orta düzeyde negatif yönde bir ilişki görülmektedir. Kaçınan karar verme alt boyutu ile erteleyici karar verme alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Panik karar verme alt boyutu ile kaçınan karar verme alt boyutu arasında ise orta düzeyde pozitif düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Ergen oryantiring sporcularının karar verme düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada elden edilen bulgular, literatür bilgileri doğrultusunda yorumlanmıştır. Buna göre;

Araştırma grubunun karar verme ölçeği boyutları puanlarının katılımcıların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 3), kaçınan karar verme stili ($t=-1,270$; $p=,031$) ve erteleyici karar verme stili ($t=-1,634$; $p=,019$) alt boyutlarında grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<,05$). Erkek sporcular ile kız sporcu grubu arasında erkek sporcu grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Bu durum, kız sporcu grubunda olan katılımcıların erkek sporcu grubuna göre kaçınan karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır. Erteleyici karar stili ise, erkek sporcu grubunda olan katılımcıların kız sporcu grubuna göre kaçınan karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Temel ve Nas (2021), tarafından spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerine uygulanan çalışmada katılımcıların cinsiyet değişkenine göre karar verme stillerinde, çalışmamızdan farklı olarak cinsiyet açısından erkek öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kadın öğrenci grubunda olan öğrencilerin erkek öğrenci grubuna göre erteleyici karar verme ve panik karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğunu gösterilmektedir. Selvi (2018), tarafından farklı klasmanlardaki futbol hakemleri üzerine uyguladığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek hakemlerin kaçınma karar verme stili alt ölçeği puanları analiz edildiğinde, çalışmamızdan farklı olarak erkekler lehine anlamlı farklılık olduğu belirtilmektedir. Çelik (2020), tarafından farklı spor dallarında görev yapan hakemler üzerine uygulanan çalışmada, karar verme stili tüm alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre farkın istatistiksel olarak anlamsız olduğu belirtilmiştir. Deryahanoğlu (2014), tarafından Kick Boks hakemleri üzerine yürüttüğü çalışmada, karar verme stilleri cinsiyet değişkenine göre tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamsız olduğu gösterilmektedir.

Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular karar verme konusunda farklı sonuçlar ortaya koymaktadır. Daha farklı örneklem gurupları üzerine daha kapsamlı olarak uygulanacak çalışmalar, cinsiyet değişkeninin karar verme stilleri üzerine etkisinin ne derece olduğunu anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre karar verme davranış stilleri tüm alt boyutlarında farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir (Tablo 4).

Konu ile ilgili olarak literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında, mevcut çalışmamızla benzer şekilde;

Pulur ve Akcan (2017), tarafından elit oryantiring sporcular üzerinde uyguladığı çalışmada, Vural (2013), Spor Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında görev yapan spor yöneticilerine uyguladığı çalışmada; eğitim durumu değişkeni açısından karar verme stilleri tüm alt boyutlarında farklılaşarak istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gösterilmiştir. Mevcut çalışmamızdan elde ettiğimiz bulgulardan farklı olarak, (Yalçın, Soyer, Ramazanoğlu ve Aksu, 2016), tarafından futbol hakemleri üzerine uygulanan çalışmada, Dinçer (2013), tarafından spor yöneticileri üzerine uygulanan çalışmada, katılımcıların eğitim durumları ile karar verme stilleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmektedir.

Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular karar verme konusunda farklı sonuçlar ortaya koymaktadır. Çalışma gurubumuzda yer alan katılımcıların ergen yaş gurubu içerisinde ilköğretim ve ortaöğretim seviyesinde eğitim düzeyinde olduklarından dolayı mevcut sonuca ulaşmamıza neden olduğu düşünülebilir. Daha kapsamlı eğitim seviyesindeki örneklem gurupları üzerine uygulanılacak çalışmalar, cinsiyet değişkeninin karar verme stilleri üzerine etkisinin ne derece olduğunun anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Araştırma grubunun ölçeğin alt boyutunu oluşturan, dikkatli, kaçınan, erteleyici, panik karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde; dikkatli karar verme stilli ile kaçınan karar verme stilli arasında orta düzeyde negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, dikkatli karar verme stilli düzeyi arttıkça kaçınan karar verme stilli düzeyinin azaldığı söylenebilir. Kaçınan karar vermeyle stilli ile erteleyici karar verme stilli ve panik karar verme stilli arasında pozitif yönde bir ilişki vardır. Dolayısıyla kaçınan karar verme stillinin arttığı durumlarda erteleyici ve panik karar verme stillinin de arttığı söylenebilir (Tablo 5).

KAYNAKÇA

- Breckle SW, & Breckle H, B. U. (1989). Vegetation impact by orienteering? A phytosociological long-term study. *Scientific Journal of Orienteering*, 5(1), 25–36.
- Büyükgöncü, L. ve Törüner, E. (2012). *Büyüme ve Gelişme. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Temel Hemşirelik Yaklaşımları*. Ankara: Göktuğ Yayıncılık.
- Çelik, D. (2020). Farklı Spor Dallarında Görev Yapan Hakemlerin Karar Verme Stillерinin İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 385–398.
- Connor, P. E. ve Becker, B. W. (2003). Personel Value Systems and Decision Making Styles of Public Managers. *Public Personnel Management*, 32(1), 155–180.
- Deniz, M. E. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı, Karar Verme Stilleri Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(4), 23–35.
- Deryahanoğlu, G. (2014). *Kick Boks Hakemlerinin Karar Verme ve Atılganlık Düzeylerinin Algılanan Mesleki Yeterlilik Üzerine Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Sakarya.
- Dinçer, N. (2013). *Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi.
- İmamoğlu, A., İmamoğlu, M. ve Uysal, A. (2018). Nevşehir’de Oryantiring Sporü ve Oryantiringin Doğaya Etkisi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 8(2), 217–230.
- Kuzgun, Y. (1992). Karar Stratejileri Ölçeği: Geliştirilmesi Ve Standardizasyonu. *VII: Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları*. içinde (ss. 161–170). Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Mann, L., Burnett, P., Radford, M. ve Ford, S. (1997). The Melbourne decision making questionnaire: An instrument for measuring patterns for coping with decisional conflict. *Journal of Behavioral Decision Making*, 10(1), 1–19.
- Mann, L., Harmoni, R. ve Power, C. (1989). Adolescent decision-making: The development of competence. *Journal of Adolescence*, 12(3), 265–278.

- Naftel, M. I., Driscoll, M., Elias, M. J. ve Ierardi, J. A. (1993). Problem Solving and Decision Making in an Eighth-Grade Class. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 66(3), 177–180.
- Pulur, A. ve Akcan, İ. O. (2017). Elit Oryantiring Sporcularının Görsel Reaksiyon Süreleri İle Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişki. *Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 53–61.
- Selvi, S. (2018). *Farklı Klasmanlardaki Futbol Hakemlerinde Şiddet Eğilimi, Psikolojik Dayanıklılık ve Karar Verme Düzeyi: Türkiye Açısından Bir İnceleme*. Bilim uzmanlığı tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kocaeli.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (8. bs.). Boston, USA: Pearson Education.
- Tatlılıoğlu, K. ve Deniz, M. E. (2011). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz-saygı düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 150–170.
- Temel, V. ve Nas, K. (2021). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı ve Karar Verme Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 90–98.
- Vural, M. (2013). *Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Spor Yöneticilerinin Düşünme ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Konya.
- Yalçın, İ., Soyer, F., Ramazanoğlu, F. ve Aksu, A. (2016). Futbol hakemlerinin karar verme ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 56-81.